

Wymagania edukacyjne z muzyki

KLASA IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Zakres roczny i obszary wymagań

Zakres programowy klasy IV: śpiew, gra na instrumentach, rytm i ruch; wartości nut i pauz, metrum, taktowanie, gama C-dur, tempo, dynamika i podstawowe formy; instrumenty perkusyjne i zespoły wykonawcze; muzyka ilustracyjna i programowa; polskie pieśni, tańce, zwyczaje oraz twórczość Fryderyka Chopina; aktywne słuchanie i proste działania twórcze.

Nr	Obszar	Zakres
I	Ekspresja muzyczna	śpiew, gra, rytm, ruch, improwizacja i tworzenie
II	Język muzyki i praktyka wykonawcza	notacja, elementy dzieła, instrumenty, głosy i aparat wykonawczy
III	Słuchanie, analiza i wartościowanie	rozpoznawanie, porównywanie, interpretacja i uzasadnianie opinii
IV	Kultura muzyczna i dziedzictwo	epoki, twórcy, formy sceniczne, style, gatunki i muzyka polska
V	Twórczość, technologia i uczestnictwo	projekty, źródła, rejestracja dźwięku, prawa autorskie i życie kulturalne

I. Ekspresja muzyczna

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń podejmuje podstawowe działania muzyczne z pomocą nauczyciela lub zespołu.

- uczestniczy w śpiewie zespołowym, grze, działaniach rytmicznych albo ruchowych odpowiednio do swoich możliwości;
- odtwarza prosty rytm, fragment melodii, gestodźwięki lub akompaniament według wzoru;
- wykonuje podstawowe zadanie, zachowując ustalone tempo i reagując na sygnał rozpoczęcia oraz zakończenia;
- przestrzega zasad higieny głosu, bezpieczeństwa i właściwego używania instrumentów;
- podejmuje próbę poprawy wykonania po otrzymaniu wskazówki.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto wykonuje typowe zadania z częściową samodzielnością.

śpiewa lub gra w zespole poznany repertuar, zachowując w podstawowym stopniu rytm, melodię i tempo;
realizuje prostą partię z nut, zapisu rytmicznego lub instrukcji;
wykonuje podstawowy krok lub figurę poloneza, kujawiaka albo krakowiaka oraz prosty układ ruchowy;
tworzy krótki rytm, akompaniament, kanon lub ilustrację dźwiękową według podanych zasad;
wskazuje mocną stronę wykonania i element wymagający poprawy.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto sprawnie i świadomie muzykuje.

wykonuje swoją partię w zespole z zachowaniem rytmu, tempa, dynamiki i właściwych wejść;
stosuje poznane oznaczenia wykonawcze i dba o czytelny przebieg utworu;
dobiera sposób wykonania do charakteru i stylu muzyki;
improwizuje lub tworzy spójną krótką wypowiedź muzyczną;
wykorzystuje informację zwrotną do widocznego doskonalenia wykonania.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto wykonuje zadania samodzielnie, starannie i ekspresyjnie.

realizuje partię wokálną, instrumentalną, rytmiczną lub ruchową pewnie i z kulturą wykonawczą;
świadomie stosuje poznane tempo, dynamikę, artykulację i właściwą ekspresję;
łączy kilka form aktywności w spójną interpretację;
tworzy dopracowaną wypowiedź muzyczną zgodną z ustalonymi kryteriami;
samodzielnie planuje ćwiczenie oraz trafnie ocenia rezultat.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto twórczo rozwija działania programowe.

proponuje oryginalne i trafne rozwiązania wykonawcze, aranżacyjne lub kompozycyjne;
świadomie przekształca materiał muzyczny i uzasadnia wybór środków;
samodzielnie rozwiązuje nowe problemy wykonawcze;
łączy wiedzę, wyobraźnię i własne doświadczenie, wzmacniając jakość pracy zespołu.

II. Język muzyki i praktyka wykonawcza**Ocena dopuszczająca (2)**

Uczeń rozpoznaje najważniejsze elementy zapisu i podstawowe pojęcia potrzebne w działaniu.

rozpoznaje pięciolinię, klucz, nutę, pauzę, podstawowe wartości rytmiczne i metrum;
nazywa podstawowe elementy muzyki: rytm, melodię, tempo i dynamikę;
rozpoznaje podstawowe oznaczenia tempa, dynamiki i artykulacji;
odróżnia instrumenty perkusyjne melodyczne i niemelodyczne oraz solistę, chór, orkiestrę i zespół;
korzysta z uproszczonego zapisu podczas prostego wykonania.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto wykorzystuje podstawowy język muzyki.

odczytuje nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków gamy C-dur, wartości nut i pauz oraz proste schematy rytmiczne;
wyjaśnia i stosuje oznaczenie taktowe, przedtakt, kropkę przy nucie oraz podstawowe oznaczenia wykonawcze;

opisuje rolę melodii, rytmu, harmonii, tempa, dynamiki, barwy i artykulacji;
 klasyfikuje instrumenty perkusyjne według źródła dźwięku oraz rozpoznaje podstawowe zespoły wykonawcze;
 rozpoznaje podstawowe formy AB, ABA i kanon.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto funkcjonalnie stosuje terminologię i zapis.

realizuje zapis rytmiczno-melodyczny z właściwymi oznaczeniami;
 wyjaśnia zależności między elementami dzieła a efektem brzmieniowym;
 charakteryzuje instrumenty, techniki wokalne i rodzaje zespołów na podstawie brzmienia;
 rozpoznaje kanon, pieśń, taniec, miniaturę, muzykę ilustracyjną i programową oraz balet;
 posługuje się terminologią w opisie własnego wykonania i słuchanego utworu.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto swobodnie łączy wiedzę teoretyczną z praktyką.

samodzielnie analizuje zapis przed wykonaniem i planuje sposób realizacji;
 trafnie rozpoznaje aparat wykonawczy, formę i środki muzyczne;
 wyjaśnia funkcję zastosowanych oznaczeń, obsady i rozwiązań formalnych;
 porównuje różne sposoby ukształtowania utworu i ich wpływ na odbiór;
 koryguje wykonanie na podstawie zapisu, odśłuchu i własnej analizy.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto szczególnie sprawnie wykorzystuje język muzyki w nowych zadaniach.

samodzielnie dobiera sposób zapisu lub symbolikę do własnej wypowiedzi muzycznej;
 wyjaśnia złożone zależności między formą, środkami i interpretacją;
 przenosi poznane pojęcia na nowe przykłady i rozwiązuje nietypowe zadania;
 formułuje precyzyjne i twórcze wnioski dotyczące konstrukcji muzyki.

III. Słuchanie, analiza i wartościowanie

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń uważnie słucha i rozpoznaje podstawowe cechy muzyki.

określa nastrój, charakter, tempo, dynamikę i ogólną funkcję utworu;
 rozpoznaje wybrane instrumenty, głosy i typ zespołu wykonawczego;
 odróżnia podstawowe rodzaje i gatunki poznane w klasie IV;
 przedstawia słuchaną muzykę słowem, ruchem, obrazem lub prostym schematem;
 wyraża własną opinię i podaje proste uzasadnienie.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto opisuje typowe cechy słuchanych dzieł.

rozpoznaje zmiany elementów muzyki i prostą budowę utworu;
 wskazuje cechy muzyki ilustracyjnej, programowej, baletowej, ludowej i tanecznej;
 łączy wybrane utwory z kompozytorem, funkcją, programem lub gatunkiem;
 porównuje dwa przykłady według podanych kryteriów;
 formułuje krótką wypowiedź z użyciem podstawowych pojęć muzycznych.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto analizuje muzykę i uzasadnia rozpoznania.

- wyjaśnia związki między środkami muzycznymi a nastrojem, charakterem i funkcją utworu;
- rozpoznaje cechy stylistyczne i uzasadnia je konkretnymi spostrzeżeniami;
- porównuje wykonania, gatunki lub style według właściwych kryteriów;
- analizuje związek muzyki z tekstem, programem, obrazem, tańcem lub filmem;
- formułuje spójną i rzeczową ocenę utworu albo wydarzenia muzycznego.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto dokonuje samodzielnej i pogłębionej interpretacji.

- łączy analizę brzmienia, formy, obsady, stylu, funkcji i kontekstu;
- rozpoznaje inspiracje przyrodą, baśnią, tańcem i folklorem;
- porównuje interpretacje i ocenia zastosowane środki wykonawcze;
- trafnie posługuje się terminologią w rozbudowanej wypowiedzi;
- uzasadnia sąd odwołaniem do konkretnych fragmentów i cech muzyki.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto interpretuje szczególnie samodzielnie i wieloaspektowo.

- formułuje oryginalne, lecz rzeczowo uzasadnione interpretacje;
- dostrzega nieoczywiste związki muzyki z innymi sztukami i zjawiskami społecznymi;
- samodzielnie dobiera kryteria analizy nowych przykładów;
- prowadzi merytoryczną dyskusję z poszanowaniem odmiennych upodobań.

IV. Kultura muzyczna i dziedzictwo

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń rozpoznaje najważniejsze zjawiska, formy i twórców omawianych w klasie IV.

- wymienia polskie tańce narodowe oraz wybrane pieśni historyczne, kolędy i przyśpiewki;
- wymienia Fryderyka Chopina oraz wybranych kompozytorów polskich i europejskich poznanych w klasie IV;
- rozpoznaje poloneza, mazura, kujawiaka, oberka i krakowiaka oraz wskazuje podstawowe cechy tych tańców;
- zna podstawowe informacje o hymnie narodowym, polskich pieśniach, tańcach, obrzędach i tradycjach;
- okazuje szacunek dla dziedzictwa oraz różnorodnych przejawów kultury muzycznej.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto przedstawia podstawowe zależności historyczne i stylistyczne.

- charakteryzuje podstawowe cechy poloneza, mazura, kujawiaka, oberka i krakowiaka;
- łączy wybranych twórców z poznanymi dziełami i charakterystycznymi brzmieniami;
- wyjaśnia podstawowe różnice między muzyką ilustracyjną, programową, taneczną i użytkową;
- omawia znaczenie wybranych zwyczajów, pieśni i tańców dla kultury regionu i kraju;
- przedstawia podstawowe informacje o życiu, twórczości i znaczeniu Fryderyka Chopina.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto wyjaśnia rozwój i wzajemne oddziaływanie zjawisk muzycznych.

- omawia związki muzyki z polskimi tradycjami, folklorem, tańcem, przyrodą i tekstem literackim;
- wyjaśnia, w jaki sposób kompozytor wykorzystuje rytm, tempo, dynamikę i barwę do tworzenia charakteru utworu;

porównuje rolę muzyki, tekstu, ruchu i obrazu w piosence, tańcu, balecie i ilustracji muzycznej;
 charakteryzuje brzmienie wybranych instrumentów, zespołów i poznanych tańców;
 wyjaśnia znaczenie hymnu, pieśni historycznych, muzyki Chopina i folkloru dla dziedzictwa narodowego.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto tworzy samodzielnie syntezy wiedzy o kulturze muzycznej.

porównuje poznane gatunki, tańce i sposoby wykonania według samodzielnie dobranych kryteriów;
 łączy poznane dzieła z ich funkcją, tradycją, miejscem i okolicznościami powstania;
 wyjaśnia wzajemne inspiracje muzyki artystycznej, ludowej i użytkowej;
 ocenia znaczenie wybranych twórców, wykonawców i tradycji muzycznych;
 wykorzystuje rzetelne źródła do przygotowania pogłębionej wypowiedzi o muzyce.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto twórczo i krytycznie interpretuje dziedzictwo muzyczne.

samodzielnie formułuje pytania dotyczące poznanych zjawisk i tradycji muzycznych;
 dostrzega związki między tradycją muzyczną a współczesnym życiem;
 ocenia znaczenie poznanych zjawisk muzycznych z kilku perspektyw;
 tworzy oryginalne, dobrze udokumentowane prezentacje materiału programowego klasy IV.

V. Twórczość, technologia i uczestnictwo

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń uczestniczy w prostym zadaniu twórczym lub projektowym i bezpiecznie korzysta z dostępnych narzędzi.

wykonuje przydzieloną część zadania według instrukcji;
 wyszukuje podstawową informację we wskazanym źródle;
 z pomocą rejestruje lub odtwarza dźwięk i zapisuje plik;
 rozumie, że utwór, nagranie i wizerunek podlegają ochronie;
 przestrzega zasad współpracy i odpowiedzialności za wspólny efekt.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto samodzielnie wykonuje typowe zadanie.

planuje prostą część prezentacji, nagrania, ilustracji dźwiękowej, występu lub innego projektu;
 korzysta z kilku wskazanych źródeł i podaje ich pochodzenie;
 rejestruje dźwięk lub wykonanie i wykonuje prostą operację przy użyciu dostępnego narzędzia;
 odróżnia legalne korzystanie z materiałów od piractwa i plagiatu;
 dokonuje krótkiej samooceny wkładu oraz efektu pracy.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto świadomie planuje i współtworzy projekt.

ustala etapy, terminy, zasoby oraz kryteria wykonania zadania;
 selekcjonuje wiarygodne informacje i poprawnie wskazuje źródła;
 łączy warstwę muzyczną, merytoryczną, techniczną i wizualną;
 dobiera format zapisu i podstawowe funkcje edycji do celu;
 ocenia rezultat według kryteriów i wprowadza potrzebne poprawki.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto prowadzi zadanie samodzielnie i odpowiedzialnie.

tworzy spójną koncepcję oraz dopracowany efekt projektu;

dobiera repertuar, środki artystyczne i narzędzia do odbiorcy;
 krytycznie ocenia jakość i wiarygodność materiałów;
 respektuje prawa autorskie, licencje, prywatność i ochronę wizerunku;
 rozwiązuje problemy organizacyjne i techniczne oraz rzetelnie ocenia proces pracy.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto twórczo integruje wiedzę i umiejętności w nowym zadaniu.

formułuje wartościowy cel i proponuje oryginalną koncepcję;
 samodzielnie łączy muzykowanie, wiedzę o kulturze i technologii;
 modyfikuje plan na podstawie ograniczeń, informacji zwrotnej i potrzeb odbiorców;
 upowszechnia efekt w uzgodnionej, legalnej i bezpiecznej formie oraz wyciąga wnioski na przyszłość.

2. Wskazówki do ustalania oceny klasyfikacyjnej

Ocena klasyfikacyjna odpowiada najlepiej utrwalonemu poziomowi osiągnięć ucznia. Nauczyciel analizuje różnorodne dowody uczenia się z całego okresu, uwzględniając zrealizowany zakres, postęp, wkład pracy, samodzielność, poprawność, jakość wykonania, wiedzę, współpracę i stosowanie umiejętności w nowych sytuacjach.

Ocena	Poziom	Dominujący obraz osiągnięć
2 - dopuszczający	konieczny	podejmuje proste zadania i przy wsparciu osiąga podstawowe cele
3 - dostateczny	podstawowy	samodzielnie wykonuje większość typowych zadań
4 - dobry	sprawne stosowanie	świadomie stosuje wiedzę i umiejętności oraz uzasadnia wybory
5 - bardzo dobry	pogłębiony	samodzielnie analizuje, tworzy i doskonali wykonanie
6 - celujący	twórczy	oryginalnie i wieloaspektowo stosuje pełny zrealizowany zakres